

עונג שבת

גליון מס' 2270 / מערכת 0556712073	נא לשמור על קדושת הגליון	שב"ק פר' "ויצא" תשפ"ו שנה מ"ו
-----------------------------------	--------------------------	-------------------------------

"ויצא יעקב מבאר שבע" [כ"ח, י']

בשכלו באיזה אופן יעשה ה' צרכיו, וכיון שנצרך לאיזה דבר ואין בידו מעות, הגם כי לבו חזק בבטחון שבוודאי יעזור לו ה' אבל בכל זאת חושב הוא באיזה אופן ישיג את הדבר, אם הקב"ה יביא לו רווח, או ימצא מציאה, וכד', לכאורה אין בזה חסרון בבטחון, אז בהתחלה אומר יעקב מאין יבוא עזרי, אבל אח"כ חזר בו, הוא החשיב גם את זה לחסרון, למה לי לבטוח שיזמין לי ה' סיבה שיעשה מבוקשי, לכן הוא מחליט שלא צריך לחשוב איך יעשה הדבר, עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ, גם מבלי שום סיבה.

"וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן" [כ"ט, ב']

היצה"ר שלא נותן לנו להתקרב לבאר, "ונאספו שם כל העדרים וגללו את האבן" רומז לגמ' במס' ברכות. "אין דברי תורה נקנים אלא בחבורה". אופן שני - "באר בשדה" זה עניין של תפילה, ע"י תפילה ניתן לקבל שדה פוריה, ושלושה עדרי צאן רומז לשלושת התפילות שחרית מנחה וערבית "ונאספו שם כל העדרים" זה עניין של תפילה בציבור, שאינו דומה תפילת יחיד לתפילה בצבור. אופן שלישי - באר רומז לשבת קודש, ש"ק נותנת את היניקה לכל השבוע, שלשה עדרי צאן, אלה הם שלושת הסעודות בשבת, ליל שבת, שבת שחרית, וסעודה שלישית, ליל שבת נא' ואתה קידשת בחינה של קידושין, שבת בבוקר ישמח משה, רומז לשמחת הנישואין, ותפילת מנחה נא' אתה אחד - היחוד. שמירת שבת, למוד התורה בשבת, וסעודות שבת מאפשרות להזיז את האבן מעל הבאר ולהשיג שדה פוריה, הצלחה רוחנית וגשמית בעוה"ז.

נאמר במדרש שיעקב אבינו התפלל "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ". אמר יעקב אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתוב בו, ויקח העבד עשרה גמלים, ואני לא נזם אחד, ולא צמיד אחד, אבל מיד חזר ואמר מה אני מאבד תקוותי מבוראי, אין אני מאבד תקוותי מבוראי, אלא עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ. אומר בעל בית הלוי שבא המדרש ללמד אותנו את גודל הבטחון של יעקב אבינו, כיון שבטבע האדם גם אם הוא בוטח בקב"ה הוא יחקור

בספר נתיבות שלום של האדמו"ר מסלונים זצ"ל מסביר פסוק זה בשלושה אופנים: שדה נמשל לעוה"ז, יש פעמים שאדם חורש וזורע ויוצאים פירות משובחים, ויש פעמים שהשדה מגדלת קוצים ודרדרים, "והנה באר בשדה" באר זה מקום שאפשר לשותות ולהשקות ממנו, אבל הבעיה ר"האבן גדלה על פי הבאר", הגמרא במס' סוכה מביאה 7 שמות ליצר הרע אחד מהם הוא אבן, כפי שנא' "והסירות את לב האבן מבשרכם", ואותה באר שממנה אפשר לינוק ולהשקות ולהצליח בחיי העוה"ז בתורה ומצוות, צריך קודם כל להוריד את האבן, להתגבר על היצר הרע. "והנה שלושה עדרי צאן רובצים עליה". ההסבר הראשון אומר הנתיבות שלום באר זו תורה, בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין. "שלושה עדרי צאן" רמז לדברי הגמ' במס' שבת פ"ח "ברוך שנתן תורה משולשת, לעם משולש, ע"י שלישי לבטח", גם זה רומז לתורה, והאבן גדולה ע"פ הבאר, זה

יהודים של צורה, של תורה, ועבודת ה', אזי הופכות דמויות אלו לדגם לחיקוי ולהזהדות אצל הילדים. לעומת זאת אם עיני האב או האם בורקות בתארים את הטיול בחו"ל של פלוני, או את הריהוט היוקרתי של אלמוני, נספגת בדמו של הילד השאיפה לחיי חומר ומותרות.

ילד ששומע בבית השכם והערב, שחש באוויר ובאווירת ביתו שהאוויר האמיתי הוא נחלת לומדי התורה, שחיי הסתפקות ושמחה בקיום מצוות הם החיים האמיתיים, אזי משתרשים בליבו הערכים הללו ונספגים בדמו. כשבבית, הדמויות המרכזיות, הנערצות הם אותם יהודים בבית הכנסת, בקהילה או בסביבה,

הלכות ברכת הנהנין

פירות מז' המינים וגם תפ"ע וכיו"ב מפירות שברכה אחרונה בורא נפשות נפטרים בברכת מעין ג'. ה. אם אכל כזית מזונות מברך על המחיה, ואכל תמרים וכיו"ב ומסתפק אם היה כזית, בכל זאת יכלול מספק גם העץ ופרי העץ, כיון שבין כך מברך מעין ג', וכן אם יש לו מעין ג' וגם שתה פחות מרביעית יין שיש ספק אם יברך ברכה אחרונה, יכלול על הגפן ועל המחיה [ע"פ מ"ב ר"ח פ"ב]. ו. אם יש לו מעין ג' על פירות, וספק יין או מזונות יתחיל קודם ברכת "ברוך אתה ד' על העץ ועל פרי העץ", ואח"כ יכלול על המחיה והגפן וכן בסוף יחתום קודם על הפירות ואח"כ יוסיף ועל פרי גפנה או המחיה. [בטל. 5708673]

טוב להודות לה'

שבאתה לאה והודתו שנאמר "הפעם אודה את ה' ". ומקשה ה"כתב סופר", כיצד אמרו רבותינו שעד לאה לא היה אדם שהודה להקב"ה, והלא האבות הקריבו קורבנות ושיבחו לה' על הניסים שעשה להם? והתירוץ שאכן כבר לפני לאה אמנו הודו האבות להשי"ת, אבל הודיות אלו היו על ניסים שנעשו עמם שלא כדרך הטבע. לאברהם אבינו נולד בן לעת זקנותו, כאשר שרה אשתו היתה עקרה, וגם ילדה לעת זקנותה שזה נס עצום. וכן לרבקה אמנו נולדו בדרך נס בהיותה עקרה, ואין בזה חידוש כל כך שמצאו עצמם מחוייבים להודות ולשבח ולזבוח קורבנות לפני ה'. אבל לידותיה של לאה אמנו היו עניין טבעי לחלוטין, משום שלא היתה עקרה. וכן הרבה נשים יולדות כמה בנים, ואין בזה מאורע ניסי יוצא דופן שארע רק עמה, ואע"פ כן לא תלתה זאת במקרה העולם, אלה הכירה שמה' יצא הדבר, לתת לה בן רביעי, ועל כן הודתה לה'. ולכן יפה אמרו רבותינו, שמיום שברא הקב"ה את עולמו, לא היה אדם שהודה לקב"ה על טובות שברך הטבע, עד שבאתה לאה והודתו.

אחת המצוות שבין אדם לקונו, המוטלת על איש ישראל היא, להודות לה' על כל מה שמיטיב עמו. טובה גדולה או קטנה, טובה ניסית או טובה שבדרך הטבע, והנה, כאשר שרוי אדם בצרה כלשהי, שסיכויים קלושים לו להינצל ממנה, ובורא עולם מיטיב עמו ועושה לו נס שלא כדרך הטבע, ומוציאו מצרה לרווחה ומאפלה לאורה, כל אדם מישראל חש בעומק ליבו את ההשגחה הפרטית שארעה עמו, ואת הנס שעשה לו, ופיו אינו פוסק מלהודות ולהלל להשי"ת, על כל מה שגמל עמו, אבל כאשר בורא עולם מיטיב עם האדם בדרך הטבע כדרכו של עולם, ואינו עושה עמו נס, לא כל אחד חש מחויבות להודות לו, באשר טובה זו היא תופעה נפוצה ועניין יומיומי, שבורא עולם עושה כזאת לכל אדם מן השורה. אמנם אין לנהוג כך, אלא ראוי לו לאדם להודות להשי"ת על כל מה שמיטיב עמו, גם אם טובה זו אינה תופעה ניסית אלא מנהגו של עולם, על פי זה נביא את הגמ' [ברכות ז':] "ואמר רבי יוחנן משום רשב"י: מיום שברא הקב"ה את עולמו, לא היה אדם שהודה להקב"ה, עד

לע"נ הרב אהרן שמעון ב"ר יצחק שלמה ז"ל, לע"נ הרב משה דוד ב"ר שלום העשל ז"ל, לע"נ הרב דניאל ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ הרב יעקב יצחק ב"ר אהרן שמעון ז"ל, לע"נ מרת שרה ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ מרת צפורה ב"ר אליעזר יצחק ז"ל, לע"נ דינה ב"ר שלום ז"ל